

Crisis & Faith

Perek 1

“My Brother Yehonatan”

א 1 And it came to pass after the death of Saul, when David was returned from the slaughter of the Amalekites, and David had abode two days in Ziklag;

1. Malbim

אחרי מות שאול ודוד שב – בעת שקע שמשו של שאול, ובני ישראל לא עצרו כח לפני אוביהם, זרח שמשו של דוד, והוא וארבע מאות איש נצחו מחנה גדול וכבד מאוד.

ב 2 it came even to pass on the third day, that, behold, a man came out of the camp from Saul with his clothes rent, and earth upon his head; and so it was, when he came to David, that he fell to the earth, and prostrated himself.

ג 3 And David said unto him: 'From whence comest thou?' And he said unto him: 'Out of the camp of Israel am I escaped.'

ד 4 And David said unto him: 'How went the matter? I pray thee, tell me.' And he answered: 'The people are fled from the battle, and many of the people also are fallen and dead; and Saul and Jonathan his son are dead also.'

ה 5 And David said unto the young man that told him: 'How knowest thou that Saul and Jonathan his son are dead?'

ו 6 And the young man that told him said: 'As I happened by chance upon mount Gilboa, behold, Saul leaned upon his spear; and, lo, the chariots and the horsemen pressed hard upon him.

ז 7 And when he looked behind him, he saw me, and called unto me. And I answered: Here am I.

ח 8 And he said unto me: Who art thou? And I answered him: I am an Amalekite.

ט 9 And he said unto me: Stand, I pray thee, beside me, and slay me, for the agony hath taken hold of me; because my life is just yet in me.

י 10 So I stood beside him, and slew him, because I was sure that he could not live after that he was fallen; and I took the crown that was upon his head, and the bracelet that was on his arm, and have brought them hither unto my lord.'

2. Abarbanel

והנה לא זכר משאר הבנים לפי שאלה היו העקר, ואולי גם כן שלא ראה אותו הנער איך מתו שאר הבנים, כי יהונתן היה תמיד אצל אביו, וכמו שאמר (למטה בס' פסוק כ"ג) שאול ויהונתן וגו' ובמותם לא נפרדו, ולזה אמר על שניהם יחד שמתו במלחמה:

3. Radak

נקרא נקריתי – במקרה באתי שם לא מדעתי שאמצא אותו שם ונקרא מקור מנפעל שלם בנו"ן כמו נשאל נשאל דוד.

4. Devarim 25:17-18

יו זכור, את אשר-עשה לך עמלק, בדרך, בצאתכם ממצרים. יח אשר קרה בדרך, ויזנב בך כל-הנחשלים אחריו--ואתה, עני ונגע; ולא גרא, אלהים.

אשר קרך כדך – לשון מקרה

5. Radak

כי אחזני השביץ – שם חולי אולי יקרה לאדם מחמת מכת חרב. ותרגם יונתן רי אחדני רתיתא...

חנית Shaul's

1. **א יח**, ויהי ממחרת, ותצלח רוח אלהים רעה אל-שאול ויתנבא בתוך-הבית, ודוד מנגן בנדו, פיוס ביום; **והחנית**, בנד-שאול. **א יח**, ויטל שאול, את-**החנית**, ויאמר, אכה בדוד ובקיר; ויסב דוד מפניו, פועמים.
2. **א יט**, ותהי רוח הנה רעה, אל-שאול, והוא בביתו יושב, **והחניתו** בנדו; ודוד, מנגן בנד. **א יט**, ויבקש שאול להכות **בחנית**, בנד ובקיר, ויפטר מפני שאול, ויף את-**החנית** בקיר; ודוד נס וימלט, בלילה הוא.
3. **א כ**, **ולג** ויטל שאול את-**החנית** עליו, להפיתו; וידע, יהונתן, כי-כלה היא מעם אביו, להמית את-דוד.
4. **א כב**, וישמע שאול--כי נודע דוד, ויאנשים אשר אתו; ושאול יושב בגבעה תחת-האשל ברמה, **והחניתו** בידו, וכל-עבדיו, נצבים עליו. **א כב**, ויאמר שאול, לעבדיו הנצבים עליו, שמעו-נא, בני ימיני: גם-לכלכם, יתן בן-ישי שדות וכרמים--לכלכם ישים, שרי אלפים ושרי מאות. **א כב**, **ח** כי קשרתם כלכם עלי, ואין-גלה את-אזני בכרת-בני עם-בן-ישי, ואין-חלה מכם עלי, וגלה את-אזני: כי הקים בני את-עבדי עלי לארב, פיוס הנה. {ס} **א כב**, ויען דאג האדמי, והוא נצב על-עבדי-שאול--ויאמר: ראיתי, את-בן-ישי, בא נבה, אל-אחימלך בן-אחטוב.
5. **א כז**, ויבא דוד ואבישי אל-העם, לילה, והנה שאול שכב ישן במעגל, **והחניתו** מעוכה-בארץ מראשתו; ואבנר והעם, שכבים סביבתו.

11 Then David took hold on his clothes, and rent them; and likewise all the men that were with him. **יא** ויחזק דוד בבגדו, ויקרעם; וגם כל-האנשים, אשר אתו.

12 And they wailed, and wept, and fasted until even, for Saul, and for Jonathan his son, and for the people of the LORD, and for the house of Israel; because they were fallen by the sword. {P} **יב** ויספדו, ויבכו, ויצמו, עד-הערב: על-שאול ועל-יהונתן בנו, ועל-עם הנה ועל-בית ישראל--כי נפלו, בחרב. {פ}

13 And David said unto the young man that told him: 'Whence art thou?' And he answered: 'I am the son of an Amalekite stranger.'
יג ויאמר דוד, אל-הנער המגיד לו, אי מזה, אתה; ויאמר, בן-איש גר עמלקי אנכי.

<p>14 יָד וַיֹּאמֶר אֵלָיו, דָּוִד: אֵיךָ, לֹא יִרְאֶתָּה, לְשַׁלַּח יָדְךָ, לְשַׁחֵת אֶת-מְשִׁיחַ יְהוָה.</p>	<p>14 And David said unto him: 'How wast thou not afraid to put forth thy hand to destroy the LORD'S anointed?'</p>
<p>15 טו וַיִּקְרָא דָּוִד, לְאַחַד מֵהַנְּעָרִים, וַיֹּאמֶר, גֹּשׁ פְּגַע-בּוֹ; וַיִּכְהוּ, וַיָּמָת.</p>	<p>15 And David called one of the young men, and said: 'Go near, and fall upon him.' And he smote him that he died.</p>
<p>16 טז וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד, דְּמִיךָ (דְּמָךְ) עַל-רֹאשְׁךָ: כִּי פִידָּךְ, עָנָה בְּךָ לְאָמֹר, אֲנִכִּי מִתַּתִּי, אֶת-מְשִׁיחַ יְהוָה. {פ}</p>	<p>16 And David said unto him: 'Thy blood be upon thy head; for thy mouth hath testified against thee, saying: I have slain the LORD'S anointed.' {P}</p>

6. Metzudat David

דמד על ראשך – רצה לומר: עון מיתתך על עצמך, כי אתה בעצמך העדת בך שאתה הרגתו, ואף אם אין האמת אתך, וכל דבריך המה בחושבך שבזה תמצא חן בעיני על שהיה מעולם לי לאויב, מכל מקום פיד ענה בך, ודמד על ראשך.

7. Shmuel Bet 4:9-11

<p>9 ט וַיַּעַן דָּוִד אֶת-רֵכָב וְאֶת-בְּעֵנָה אָחִיו, בְּנֵי רִמּוֹן הַבְּעֹרִיתִי--וַיֹּאמֶר לָהֶם: חַי-יְהוָה, אֲשֶׁר-פָּדָה אֶת-נַפְשִׁי מִכָּל-צָרָה.</p>	<p>9 And David answered Rechab and Baanah his brother, the sons of Rimmon the Beerothite, and said unto them: 'As the LORD liveth, who hath redeemed my soul out of all adversity,</p>
<p>10 י כִּי הִמְגִיד לִי לְאָמֹר הִנֵּה-מָת שָׁאוּל, וְהוּא-הָיָה כְּמִבְשָׁר בְּעֵינָיו, וְאַחֲזָה בּוֹ, וְאַהֲרַגְהוּ בְּצִקְלָג--אֲשֶׁר לְתַתִּי-לוֹ, בְּשָׂרָה.</p>	<p>10 when one told me, saying: Behold, Saul is dead, and he was in his own eyes as though he brought good tidings, I took hold of him, and slew him in Ziklag, instead of giving a reward for his tidings.</p>
<p>11 יא אַף כִּי-אֲנָשִׁים רָשָׁעִים, הָרְגוּ אֶת-אִישׁ-צַדִּיק בְּבֵיתוֹ--עַל-מִשְׁכְּבוֹ; וְעַתָּה, הֲלוֹא אֲבַקֵּשׁ אֶת-דָּמוֹ מִיָּדְכֶם, וּבְעֵרְתִי אֶתְכֶם, מִן-הָאָרֶץ.</p>	<p>11 How much more, when wicked men have slain a righteous person in his own house upon his bed, shall I not now require his blood of your hand, and take you away from the earth?'</p>

David's Kinnah

<p>יז וַיִּקְנֶן דָּוִד, אֶת-הַקִּינָה הַזֹּאת, עַל-שָׂאוּל, וְעַל-יְהוֹנָתָן בְּנוֹ.</p> <p>יח וַיֹּאמֶר, לְלַמֵּד בְּנֵי-יְהוּדָה קֶשֶׁת, הִנֵּה כְּתוּבָה, עַל-סֵפֶר הַיָּשָׁר.</p>	<p>17 And David lamented with this lamentation over Saul and over Jonathan his son,</p> <p>18 and said--To teach the sons of Judah the bow. Behold, it is written in the book of Jashar:</p>
<p>יט הַצְּבִי, יִשְׂרָאֵל, עַל-בְּמוֹתַיִךְ, חָלָל: אֵיךְ, נָפְלוּ גִבּוֹרִים.</p> <p>כ אַל-תִּגְדֹּדוּ בַּגַּת, אַל-תִּבְשְׂרוּ בַּחוּצַת אֲשָׁקְלוֹן: פֶּן-תִּשְׂמַחְנָה בָנוֹת פְּלִשְׁתִּים, פֶּן-תִּעְלֶזְנָה בָנוֹת הָעִרְלִים.</p> <p>כא הָרִי בְּגִלְבֹּעַ, אַל-טַל וְאַל-מָטָר, עֲלֵיכֶם--וְיִשְׁדִּי תְרוּמָת: כִּי שָׁם נִגְעַל, מָגֵן גִּבּוֹרִים--מָגֵן שָׂאוּל, בְּלִי מְשִׁיחַ בְּשָׁמֶן.</p> <p>כב מִדַּם חָלְלִים, מִחֶלֶב גִּבּוֹרִים--קֶשֶׁת יְהוֹנָתָן, לֹא נָשׁוּג אַחֹר; וְחֶרֶב שָׂאוּל, לֹא תָשׁוּב רִיקָם.</p> <p>כג שָׂאוּל וַיהוֹנָתָן, הִנְיָהִבִים וְהִנְעִימִם בְּחַיֵּיהֶם, וּבְמוֹתָם, לֹא נִפְרְדּוּ; מִנְּשָׂרִים קָלוּ, מֵאַרְיֹת גְּבֹרִים.</p> <p>כד בָּנוֹת, יִשְׂרָאֵל--אַל-שָׂאוּל, בְּכִינָה; הַמְּלַבֵּשְׁכֶם שָׁנִי, עִם-עֲדָנִים, הַמַּעֲלָה עֲדֵי זָהָב, עַל לְבוּשְׁכֶן.</p> <p>כה אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים, בְּתוֹךְ הַמִּלְחָמָה--יְהוֹנָתָן, עַל-בְּמוֹתַיִךְ חָלָל.</p> <p>כו צָר-לִי עֲלֶיךָ, אַחִי יְהוֹנָתָן--נֶעֱמַתְּ לִי, מְאֹד; נִפְלְאַתָּה אֶהְבֶּתָּ לִי, מֵאַהֲבַת נָשִׁים.</p> <p>כז אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים, וַיֵּאבְדּוּ כָּלֵי מִלְחָמָה. {פ}</p>	<p>19 Thy beauty, O Israel, upon thy high places is slain! How are the mighty fallen!</p> <p>20 Tell it not in Gath, publish it not in the streets of Ashkelon; lest the daughters of the Philistines rejoice, lest the daughters of the uncircumcised triumph.</p> <p>21 Ye mountains of Gilboa, let there be no dew nor rain upon you, neither fields of choice fruits; for there the shield of the mighty was vilely cast away, the shield of Saul, not anointed with oil.</p> <p>22 From the blood of the slain, from the fat of the mighty, the bow of Jonathan turned not back, and the sword of Saul returned not empty.</p> <p>23 Saul and Jonathan, the lovely and the pleasant in their lives, even in their death they were not divided; they were swifter than eagles, they were stronger than lions.</p> <p>24 Ye daughters of Israel, weep over Saul, who clothed you in scarlet, with other delights, who put ornaments of gold upon your apparel.</p> <p>25 How are the mighty fallen in the midst of the battle! Jonathan upon thy high places is slain!</p> <p>26 I am distressed for thee, my brother Jonathan; very pleasant hast thou been unto me; wonderful was thy love to me, passing the love of women.</p> <p>27 How are the mighty fallen, and the weapons of war perished! {P}</p>

8. Radak

ללמד בני יהודה קשת – י"מ מכאן ואילך צריך ללמד לבני יהודה קשת כיון שמתו בו שאול ויהונתן ויש לפרש כי זה אינו מן הקינה ותחילת הקינה הצבי ישראל כי איך היה זוכר בקינת שאול ויהונתן בני יהודה שהיו כנגד מלכותו של שאול אבל פירושו ויאמר ללמד בני יהודה קשת קודם שהחל לקונן עליהם אמר לאנשיו אל תתיאשו מן הטובה ואל ירך לבבכם במות שאול ויהונתן כי קשת המלחמה ביד בני יהודה ולהם היא הגבורה והנה היא כתובה בספר הישר והוא ספר התורה וכן תרגם יונתן על ספרא דאורייתא שכתוב בה ירך בעורף אויביך וכתוב כרע שכב כארי וכן בברכת משה רבינו גם כן ידיו רב לו ועזר מצריו תהיה ובידם יכנעו פלשתים כמו שראינו שהכניעם דוד ועוזיהו וחזקיהו...

9. Devarim 33:28-30

28 And Israel dwelleth in safety, the fountain of Jacob alone, in a land of corn and wine; yea, his heavens drop down dew.
כח וישכון ישראל בטח בְּדָד עֵין יַעֲקֹב, אֶל-אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ; אֶף-שָׁמַיִם יַעֲרֹפוּ טֹל.
29 Happy art thou, O Israel, who is like unto thee: a people saved by the LORD, the shield of thy help, and that is the sword of thy excellency! And thine enemies shall dwindle away before thee; and thou shalt tread upon their high places. {S}
כט אַשְׁרִיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ, עַם נוֹשָׁע בִּיהוָה, מְגֹן עֲזָרָךָ, וְאַשְׁרֵי-חֶרֶב גְּאוֹתֶיךָ; וַיִּכְחָשׁוּ אֹיְבֶיךָ לְךָ, וְאַתָּה עַל-בְּמוֹתֵימוֹ תִדְרֹךְ. {ס}

1a. Fall of the Mighty	1. (יט) הַצְּבִי, יִשְׂרָאֵל, עַל-בְּמוֹתֶיךָ חָלָל: אֵיךְ נָפְלוּ גְבוּרִים.
2a. Joy of the Philistine Women	a. (כ) אֵל תִּגִּידוּ בְּגֵת, אֶל-תִּבְשְׂרוּ בְּחוּצַת אֲשָׁקְלוֹן: פֶּן-תִּשְׂמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים, פֶּן-תַּעֲלִזְנָה בְּנוֹת הָעַרְלִים.
3a. Death of the Mighty In Battle (Shaul)	i. (כא) הָרִי בְּגִלְבַּעַ, אֶל-טַל וְאֶל-מָטָר עֲלֵיכֶם--וּשְׂדֵי תְרוֹמֹת: כִּי שָׁם נִגְעַל מְגֹן גְבוּרִים--מְגֹן שְׂאוּל בְּלִי מְשִׁיחַ בְּשִׁמּוֹן.
4a. Heroism of Yehonatan & Shaul	1. (כב) מִדָּם חָלְלִים, מִחֶלֶב גְבוּרִים--קִשְׁתַּת יְהוֹנָתָן לֹא נִשּׁוּג אַחֹר; וְחֶרֶב שְׂאוּל לֹא תָשׁוּב רִיקָם.
5. Greatness & Unity of Shaul & Yehonatan...	a. (כג) שְׂאוּל וַיהוֹנָתָן, הִנְאָהֳבִים וְהִנְעִימָם בְּחֵיָהֶם, וּבְמוֹתָם, לֹא נִפְרְדוּ; מִנְשָׂרִים קָלוּ, מֵאַרְיוֹת גְּבוּרוֹ.
4b. Herosim of Shaul	2. (כד) בְּנוֹת, יִשְׂרָאֵל--אֶל-שְׂאוּל, בְּכִינָה; הַמִּלְבָּשִׁים שָׁנִי, עִם-עֲדָנִים, הַמַּעֲלָה עֲדֵי זָהָב, עַל לְבוּשָׁכֶן.
3b. Death of the Mighty In Battle (Yehonatan)	ii. (כה) אֵיךְ נָפְלוּ גְבוּרִים, בְּתוֹךְ הַמִּלְחָמָה--יְהוֹנָתָן, עַל-בְּמוֹתֶיךָ חָלָל.
2b. Agony of David	b. (כו) צַר-לִי עֲלֶיךָ, אַחִי יְהוֹנָתָן--נַעֲמֶתָ לִי, מְאֹד; נִפְלְאַתָּה אֲהַבְתָּךְ לִי, מֵאֲהַבַת נָשִׁים.
1b. Fall of the Mighty	2. (כז) אֵיךְ נָפְלוּ גְבוּרִים, וַיֵּאבְדוּ כְּלֵי מִלְחָמָה.

1. (יט) הַצְּבִי יִשְׂרָאֵל ← על בְּמוֹתֶיךָ חָלָל // אֵיךְ נָפְלוּ גְבוּרִים.
2. (כ) אֵל תִּגִּידוּ בְּגֵת, אֶל תִּבְשְׂרוּ בְּחוּצַת אֲשָׁקְלוֹן // פֶּן תִּשְׂמַחְנָה בְּנוֹת הָעַרְלִים.
3. (כא) הָרִי בְּגִלְבַּעַ ← אֶל טַל וְאֶל מָטָר עֲלֵיכֶם, וּשְׂדֵי תְרוֹמֹת // כִּי שָׁם נִגְעַל מְגֹן גְבוּרִים, מְגֹן שְׂאוּל בְּלִי מְשִׁיחַ בְּשִׁמּוֹן.
4. (כב) מִדָּם חָלְלִים, מִחֶלֶב גְבוּרִים // קִשְׁתַּת יְהוֹנָתָן לֹא נִשּׁוּג אַחֹר, וְחֶרֶב שְׂאוּל לֹא תָשׁוּב רִיקָם.
5. (כג) שְׂאוּל וַיהוֹנָתָן ← הִנְאָהֳבִים וְהִנְעִימָם בְּחֵיָהֶם, וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרְדוּ // מִנְשָׂרִים קָלוּ, מֵאַרְיוֹת גְּבוּרוֹ.
6. (כד) בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל ← אֶל שְׂאוּל בְּכִינָה // הַמִּלְבָּשִׁים שָׁנִי עִם עֲדָנִים, הַמַּעֲלָה עֲדֵי זָהָב עַל לְבוּשָׁכֶן.
7. (כה) אֵיךְ נָפְלוּ גְבוּרִים בְּתוֹךְ הַמִּלְחָמָה // יְהוֹנָתָן ← על בְּמוֹתֶיךָ חָלָל.
8. (כו) צַר לִי עֲלֶיךָ אַחִי יְהוֹנָתָן, נַעֲמֶתָ לִי מְאֹד, נִפְלְאַתָּה אֲהַבְתָּךְ לִי מֵאֲהַבַת נָשִׁים.
9. (כז) אֵיךְ נָפְלוּ גְבוּרִים, וַיֵּאבְדוּ כְּלֵי מִלְחָמָה.

10. Shmuel Aleph 18:1

1 And it came to pass, when he had made an end of speaking unto Saul, that the soul of Jonathan was knit with the soul of David, and Jonathan loved him as his own soul.
א וַיְהִי, כִּכְלֹתוֹ לְדַבֵּר אֶל-שְׂאוּל, וַנִּפְּשׁ יְהוֹנָתָן, נִקְשְׂרָה בְּנֶפֶשׁ דָּוִד; וַיֵּאָהֲבוּ (וַיֵּאָהֲבֵהוּ) יְהוֹנָתָן, כְּנֶפֶשוֹ.

11. Pirkei Avot 5:16

כָּל אֲהָבָה שֶׁהִיא תְלוּיָהּ בְּדָבָר, בְּטֵל דָּבָר, בְּטֵלָה אֲהָבָה. וְשֵׁאִינָהּ תְלוּיָהּ בְּדָבָר, אִינָהּ בְּטֵלָה לְעוֹלָם. אִיזוֹ הִיא אֲהָבָה הַתְלוּיָהּ בְּדָבָר, זוֹ אֲהָבַת אֲמִנוֹן וְתִמְרָה. וְשֵׁאִינָהּ תְלוּיָהּ בְּדָבָר, זוֹ אֲהָבַת דָּוִד וְיִהוֹנָתָן.

Peirush HaMishnayot

פירוש אלו הדברים כך הוא אתה יודע שאלו הסבות הגשמיות יבטלו ויסורו ויתחייב סור המתחדש בסור סבתו ומפני זה כשתהיה סבת האהבה ענין אלהי והוא המדע האמיתי האהבה ההיא אי אפשר שתסור לעולם מפני שסבתה מתמדת המציאות.